

België - Belgique
P.B. - P.P.
2880 Bornem 1
BC 31249

Natuurpunt
Klein-Brabant

*Afgiftekantoor 2880 Bornem 1
Erkenningsnummer P005677*

*Driemaandelijks afdelingstijdschrift
23e jaargang - april 2024*

INHOUD

Speuren naar finten op de Schelde	4
Water voor het Noordelijk Eiland	5
Otter over de grens	5
Bezwaar tegen de kleiduifschietstand	6
Terugblik	7
Expeditie Natuurpunt	9
Waarnemingen.be - actuele toestand	10
De Notelaerschorre	11
Afdelingsreis 2025 Slowakije	13
Vogelwaarnemingen winter 2023-2024	14
Raadselfoto	17
Activiteiten	18

VOORPAGINA

Natuurherstel werkt, voor klimaat, gezondheid en biodiversiteit. Deze jongeren van JNM en scouts Bornem zijn alvast overtuigd van deze boodschap en boden een helpende hand in het Kraaienbroek. De banner kan je spotten aan onze reservaatpercelen nabij het Fort van Liezele.

Redactie: Joost Reyniers en Ronny Segers
 e-mail: redactie.npkb@gmail.com

Werkten mee aan dit tijdschrift:

- Diederik Schowanek
- Cis Peeters
- Herwig Mees
- Koen Grolus
- Hans De Schryver
- Ine Pauwels

Foto's:

- *Ronny Segers*
- *Paul Segers*
- *Luc Meert*
- *Sonia De Keyzer*
- *Herwig Mees*
- *Diederik Schowanek*

Oplage: 1.050 ex.

Deadline artikels volgend tijdschrift: 1 juni 2024

Lid worden van Natuurpunt

Lidgeld per gezin: € 38

Dit bedrag kan u storten op rekeningnummer
 BE17-2300-0442-3321 van Natuurpunt vzw, Coxiestraat
 11 te 2800 Mechelen met vermelding "Lidgeld 2024".

Hiervoor ontvangt u:

- 4 x per jaar het tijdschrift Natuur.blad
- 4 x per jaar het tijdschrift van de afdeling.

Wie lid is van Natuurpunt en buiten Klein-Brabant woont, kan zich ook extra abonneren op dit tijdschrift:

- de digitale versie in kleur is gratis en ontvang je door een email te sturen naar redactie.npkb@gmail.com
- de papieren versie ontvang je per post na betaling van € 10 op rekeningnummer
 BE52-0000-6740-6209 van Natuurpunt Klein-Brabant met vermelding "Abonnee NPKB 2023".

Steun het reservatenfonds

Overschrijven kan op rekening BE56-2930-2120-7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding "**3706 Klein-Brabant**".

Editoriaal

Man en paard noemen

Als een journalist in een kranteninterview aan mensen van diverse pluimage vraagt “hoe kom je tot rust?”, dan is het antwoord heel vaak “in de natuur”. Ook in Covid lockdown (her)ontdekten we massaal de meerwaarde van groen in onze directe omgeving. In de natuur kunnen vertoeven is simpelweg een basisbehoefte die velen van ons zullen (h)erkennen.

De zure oprispingen vanuit de landbouwlobby begin 2024 tegen alles dat rook naar natuur en natuurbeweging, in aanloop naar de verkiezingen van dit jaar, kwamen dan ook stevig binnen. Het tractorengelulder was echter niet altijd evenredig met de inhoudelijke sterkte van de aantijgingen. “Men vergist zich van schietschijf”, was dan ook een van de voornaamste replieken van Natuurpunt. Landbouw en natuur zijn, via thema’s zoals klimaatverandering, verdroging en overstromingsrisico, biodiversiteit (bestuiving), innig met elkaar verstrengeld. Beter dan dat ik het kan verwoorden vind je hierover informatie op de website

<https://www.natuurpunt.be/projecten/natuur-en-landbouw-partners-in-hetzelfde-landschap>.

Ik denk te kunnen stellen dat in Klein-Brabant de relatie tussen Natuurpunt en de landbouwsector niet op scherp staat, en dat willen we ook zo houden. Getuige daarvan een aantal lopende gebruiksovereenkomsten van hooiland, of diensten die ze ons verlenen als loonwerker. De aankoop van percelen die wij in het verleden van landbouwers konden overnemen - veelal te droge of te natte stukken - gebeurde per definitie met wederzijdse instemming.

Het sterkt ons ook te zien dat onze diverse activiteiten op veel interesse mogen rekenen, dat vrijwilligers (ook uit bedrijven en scholen) ons spontaan een handje komen toesteken, en dat er zich een verse en beloftevolle generatie natuurgidsen opmaakt om jullie te kunnen rondleiden in en rond het Nationaal Park Scheldevallei!

Geniet van de aanstormende lente!

Diederik Schowanek, voorzitter NPKB

Speuren naar finten op de Schelde - oproep tellers

Ine Pauwels

Sinds 2016 tellen we met de hulp van velen onder jullie het aantal paaicirkels van de fint op de Zeeschelde. Doorheen die tijd werd het gebied dat we in de gaten hielden steeds grotere, omdat de finten ieder jaar verder stroomopwaarts lijken te gaan om te paaien. We tuurden het water af van Hemiksem tot zover als Wichelen op de Schelde, de Durme tot in Waasmunster en de Rupel tot aan (en inclusief) het Zennegat. Op de Nete werd tot dusver nog geen paai waargenomen, maar er zijn ook minder vrijwilligers in die regio om de eventuele terugkeer van de paai richting Lier op te merken. Vroeger zouden finten ook op de Nete gepaaid hebben, maar tot vandaag konden we dat nog niet opnieuw waarnemen.

We leerden uit de waarnemingen al dat de finten of meivissen er al voor mei aan beginnen. Ze paaien voornamelijk op de Zeeschelde tussen de Rupelmonding en zo ver als Wichelen. Op de Durme is al paai waargenomen, maar het is nooit zoveel als op de Schelde. Op de Rupel wordt gepaaid, maar minder intensief dan op de Schelde. De paai lijkt daar ook later op het jaar te starten en lijkt vroeger te stoppen.

De locaties (van diegene die we al in het oog hielden) ter hoogte van Branst, Mariekerke en Sint-Amands lijken steeds een grotere intensiteit van cirkels te vertonen. Het zijn ook de locaties die het meest in het oog gehouden worden. Toch zijn er door de jaren ook locaties meer stroomopwaarts en afwaarts (tot Weert) waar al een hogere paaidensiteit werd vastgesteld.

Kunnen we deze lente opnieuw op jullie rekenen om de dataset van de finten paai op de Schelde verder uit te breiden?

De voorbije twee jaren was het weer niet bijster goed op onze afgesproken telavond. Toch weerhield jullie dat niet om mee te tellen. Onze inzet werd echter minder beloond, want sommige tellers keerden huiswaarts met een pover aantal paaicirkels op de teller. De meeste vrijwilligers startten de afgelopen jaren met tellen rond 19u en stopten ergens tussen 21u en 22u. Uit langere tellingen zien we echter dat de paai vaak later op de avond in gang schiet.

Om een teleurstelling bij slecht weer te vermijden kiezen we dit jaar twee datums uit om samen te tellen langs de Schelde.

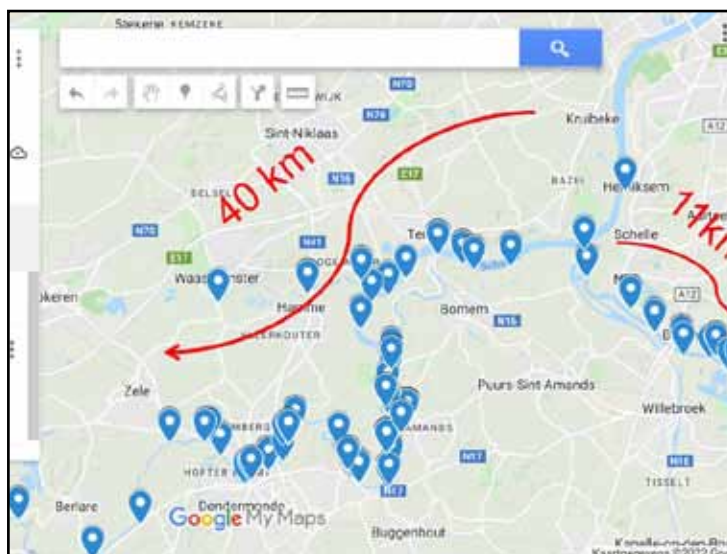
Een eerste poging doen we op **maandagavond 29 april 2024**. Het is dan hoog water in Wintam om 20u43. Als back-up voor een slecht weer of weinig paai op 29 april, stippen we ook maandagavond 13 mei 2024 aan in onze agenda. Het is dan hoog water in Wintam om 21u09. We starten later met tellen, zo rond 20u, want de tellingen van vorig jaar wijzen op lagere activiteit voor 20u.

We kiezen datums met hoog water tijdens de telling omdat het water dan minder snel stroomt. De kans om dan paai te zien is groter. Op basis van de data kunnen we (nog) geen besluiten trekken over het effect van het getij op de intensiteit van de paaiactiviteit.

Wie interesse heeft in de resultaten en om mee te tellen stuurt een mailtje naar Ine Pauwels van INBO op ine.pauwels@inbo.be

Meer instructies en een rapportje van de resultaten van de vorige jaren wordt per mail bezorgd.

Locaties waar vorige jaren geteld werd

Water voor het Noordelijk Eiland

Hans de Schryver

De laatste zomers daalde het waterpeil van de vijvers op het Noordelijk Eiland schrikbarend. Een van de vijvers viel zelfs droog. Geen goed nieuws voor de nestelende visdieven, kok- en zwartkopmeeuwen op het broedeiland, de vele eendensoorten die de waterplassen als hoogwatervluchtplaats gebruiken of de lepelaars en futen die hun gedekte tafel zien opdrogen. Ook de rugstreppadden hebben liever wat meer water dan er de afgelopen zomers overbleef. Om de hoge natuurwaarden van het gebied te redden, liet het Agentschap voor Natuur en Bos een kleine pompinstallatie plaatsen om water uit het Zeekanaal in de vijver van het Noordelijk Eiland te pompen. Gelijktijdig werd de overloop van de vijver geoptimaliseerd met een kantelstuw en terugslagklep

op de overloopleiding. Zo blijft het Noordelijk Eiland geschikt voor zowel broedvogels als trekvogels. De werken maken deel uit van de Blue Deal van de Vlaamse overheid, die Vlaanderen moet beschermen tegen droogte en overstromingen.

Europees project ‘Otter over de grens’

Hans de Schryver

Dit jaar start het Europees project ‘otter over de grens’. Dit project heeft als doel om het leefgebied van de otter in de grensregio van Vlaanderen en Nederland te verbeteren en wordt ondersteund door het Interreg-programma Vlaanderen – Nederland van de Europese Unie.

Sinds 2012 wordt de otter van tijd tot tijd opnieuw waargenomen in de Schelde- en Maasvallei. In Nederland doet de otter het goed in het noorden, maar in het zuiden heeft de soort nog een lange weg af te leggen.

Zestien partijen – van overheden tot natuurverenigingen – gaan nu aan de slag om de leefgebieden van de otter te verbeteren, uit te breiden en met elkaar te verbinden. Zo zal er gewerkt worden aan een grensoverschrijdende corridor via de Mark die de Biesbosch moet verbinden met de Antitankgracht en de Scheldevallei en in Nederlands en Belgisch Limburg via het Kempenbroek.

Maar er is ook aandacht voor het verbeteren van het leefgebied in ondermeer de Scheldevallei door herstel van moerasgebieden. Een andere belangrijke actie moet er voor zorgen dat otters zich veilig door het landschap kunnen verplaatsen. Het verkeer is immers

een van de grootste doodsoorzaken bij otters. Er zullen dus wegen ontsnipperd worden, maar ook kanalen. De hoge en steile kanaaloevers zorgen er immers voor dat otters, maar ook heel wat andere dieren, uiteindelijk verdrinken. Dit zal ondermeer gebeuren aan de Leuvense Vaart ter hoogte van het Zennegat en het Zeekanaal in Bornem.

Een andere doelstelling van het project is het verhogen van de kennis over de verspreiding van de otter. Wetenschappers van het INBO zullen daarvoor gebruik maken van e-DNA (de e staat voor environmental). Met deze techniek kunnen waterstalen onderzocht worden op de aan- of afwezigheid van DNA van otter. Voor een soort die schuw is en zich niet snel laat opmerken is deze monitoringtechniek veelbelovend.

Tot slot gaat er ook ingezet worden op het sensibiliseren van allerlei partijen om te zorgen dat er bij bvb. weg- en waterloopbeheerders meer aandacht is voor de noden van de otter.

Voor meer info:
<https://interregvland.eu/otter-over-de-grens/over-ons>

Bezwaar tegen de kleiduifschietstand

Bestuur NP

Opnieuw een bedreiging op de natuur in Klein-Brabant. De Klein-Brabantse Shootingclub heeft begin dit jaar een tweede aanvraag voor de exploitatie van een kleiduifschietstand in de Gansbroekstraat te Ruisbroek ingediend.

Op 20/12/2022 heeft het gemeentebestuur van Puurs-Sint-Amands reeds een eerdere aanvraag voor een nieuwe kleiduifschietstand in Ruisbroek geweigerd na de vele bezwaarschriften van buurtbewoners, omliggende gemeentebesturen en de natuur- en milieuverenigingen. Eén van de grootste milieuprotesten in onze regio.

Na meer dan 35 jaar geluidshinder van de vroegere kleiduifschietstand waarbij de gewerschoten afhankelijk van de weersomstandigheden soms 8km ver tot in Lippelodorp te horen waren en de vergunning van de vroegere schietstand vervallen is, wil de uitbater een nieuwe kleiduifschietstand inrichten op een terrein amper 20m verder en dit met alle nefaste gevolgen voor de leefbaarheid en de rust in de nabijgelegen woon- en natuurgebieden. Met de nieuwe aanvraag wil de uitbater de weigering van de gemeente omzeile met een trucje : door een grotere LPG- opslagtank voor hun verwarming , die ze niet nodig hebben, aan te vragen kunnen ze een klasse 1-inrichting worden waardoor de deputatie van de provincie bevoegd wordt om al dan niet een vergunning te verlenen.

In 2009 werden om politieke redenen de geluidsnormen voor kleiduifschietstanden, en dit als één van de meest hinderlijke inrichtingen, in de Vlaamse milieuwetgeving geschrapt. Sindsdien dient een uitbater enkel milderende maatregelen te nemen om geluidshinder te voorkomen. Maar deze maatregelen zijn vrijblijvend en hebben ook geen resultaat. De jarenlange hinder van de vroegere kleiduifschietstand toonde dit duidelijk aan. Andere kleiduifschietstanden in Vlaanderen werden omwille van de geluidshinder door de overheid gesloten. Momenteel is er nog maar één kleiduifschietstand in Vlaanderen vergund, zijnde in Herentals die gelegen is tussen de velden en ver weg van woon- en natuurgebieden. Dit spreekt dan ook boekdelen.

Ondertussen is de vroegere kleiduifschietstand al

meer dan een jaar gesloten en is de rust in

de woonbuurten en de nabijgelegen natuurgebieden duidelijk teruggekeerd. Wat ook in de natuur duidelijk te merken is door de terugkeer van heel wat beschermde vogelsoorten waaronder broedende riet-, water- en roofvogels. Maar ook de bever heeft ondertussen vlakbij zijn leefgebied gevonden. Maar dit alles kan terug snel verloren gaan als er een nieuwe kleiduifschietstand vergund wordt. De nieuwe schietstand wenst ook zijn schietdagen zo goed als te verdubbelen, in plaats van 3 gaan ze naar 5 schietdagen van 10u tot 18u waaronder ook op alle zaterdag- en zondag in het jaar, en nog eens op 6 wettelijke feestdagen. Ook het aantal schietstanden wordt verdubbeld, met als gevolg dat er 1125 gewerschoten per uur kunnen afgeschoten worden. De geluidshinder naar de omgeving zal dan ook navenant stijgen.

Daarom hebben Natuurpunt Klein-Brabant en Natuurpunt Rupelstreek een uitgebreid bezwaarschrift ingediend tegen deze nieuwe aanvraag. Ook Vogelbescherming Vlaanderen heeft zich aangesloten bij het protest en een bezwaarschrift ingediend, naast meer dan 2000 omwonenden en alle omliggende gemeentebesturen. De feitelijke vereniging van buurtbewoners, Leefbaar Ruisbroek en de vzw Actiegroep Leefmilieu Rupelstreek hebben samen een gespecialiseerde advocaat onder de arm genomen en hebben een grondig juridisch bezwaarschrift ingediend.

Er is duidelijk geen enkele lokale draagkracht voor deze nieuwe kleiduifschietstand in Ruisbroek. De nieuwe locatie is in strijd met een goede ruimtelijke ordening. Maar ook de natuur die opnieuw zwaar onder druk komt te staan heeft onze stem nodig. Daarom werden alle krachten als verzet tegen de komst van een nieuwe kleiduifschietstand gebundeld. Wij vragen dan ook aan de deputatie om hun politieke verantwoordelijkheid te nemen en deze aanvraag te weigeren.

Dit dossier wordt door onze afdeling samen met de juridische dienst van Vzw Natuurpunt zeer nauw verder opgevolgd.

Terugblik

Foto's : Ronny Segers, Sonia De Keyzer, Herwig Mees, Diederik Schowanek, Paul Segers

De jaarlijkse beheerwerkdag op ons reservaatperceel in de **Muizendreef** kon ondanks de nattigheid toch vlot doorgaan. Nu duimen dat de orchideeën dit jaar terug de kop opsteken!

In de **Uitkerkse polder** waren heel wat watervogels van de partij. De velduil hebben we jammer genoeg net gemist, maar we werden tijdens de lunch in het bezoekerscentrum toch getraakteerd op enkele rustende ransuilen achter het raam...

Na de **avondwandeling door Weert** werd aandachtig geluisterd naar Tom Wezenbeek, coördinator van het project Nationaal park Scheldevallei. Het was alweer een trekpleister!

Excursie naar de **Rupelmondse kreek**.

Deze winter hebben we met ons beheerteam weer niet stilgezeten in ons natuurgebied **Kraaienbroek** te Branst. We hebben hierbij een sterke helpende hand van onze jeugd gekregen.

Langs een smal buurtwegje van 1m in Mariekerke ter hoogte van de visvijver Sinte-Marie, dat volgend jaar hersteld zal worden door de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) in uitvoering van het Landinrichtingsproject van de Sint-Jansveldbeek, werd op de rand van ons nat grasland een nieuwe bijenvriendelijke houtkant aangeplant. Alsook een nieuwe gemengde houtkant op het natte perceel naast het elzenbroekbos. In totaal werden 170 nieuwe bomen en struiken aangeplant, en een oude prikkeldraadafsluiting verwijderd.

Op het nieuwe schrale grasland ter hoogte van onze grote fauna-akker met de zitbank werden 27 knotwilgen geknot. Van de fijne takken werden door de givers en jins van de scouts van Bornem langs de perceelranden takkenrils als nestplaats voor kleine zoogdieren en amfibieën aangelegd. Het hout van het knotten werd dankzij hun man- en vrouwkracht opgeruimd.

En dat de JNM'ers van Klein-Brabant ook hun mannetje of vrouwtje kunnen staan met de zeis, hebben ze in maart duidelijk bewezen tijdens het maaien van de kleine en grote fauna-akker. Het maaisel werd op hopen gezet om af te voeren zodat we in de maand april deze percelen terug kunnen inzaaien met graansoorten voor vogels en een bloemenzaadmengsel voor bijen. Knap werk en veel dank aan de vrijwilligers!

Paddenoverzet in de Barelstraat met de jonge overzetters Francis, Loewis, Joanna, Astor, onder begeleiding van Herwig Mees.

Baggertocht in de schorren van Branst

Er waren 35 deelnemers, 31 grote modderkruipers en 4 kleine modderkruipers. De tocht in de wildernis van Klein-Brabant was weer zeer verrassend met als grote uitdaging het oversteken van de geulen zonder in het slib vast te geraken. Sommigen dienden uit het slib gered te worden. Een ijsvogel heeft verschillende nestgaten gemaakt in een dikke omgevallen populier. Een grote en kleine bonte specht, een Cetti's zanger en boomkruiper lieten zich mooi bewonderen.

Oproep voor een Klein-Brabants team

Wil je graag iets doen voor meer natuur in Vlaanderen? Hou je wel van een sportieve uitdaging midden in het groen? Ga je graag back to basics op de camping? Heb je goesting om geld in te zamelen voor je favoriete natuurgebied? Dan is Expeditie Natuurpunt ongetwijfeld iets voor jou.

Per team zamel je minstens 1500 euro in voor een door jullie gekozen Natuur(punt)gebied. 100% van dat geld gaat naar de natuur. Daarnaast betaalt elk teamlid inschrijvingsgeld (75 euro). Dat gebruiken we voor de praktische organisatie van het event.

Je wandelt, fietst of kanoot samen met je team twee dagen door de mooiste natuur van Vlaanderen. Een team bestaat uit minstens 3 en maximaal 5 deelnemers plus 1 of 2 teamcoaches.

We trekken naar het prachtige, groene Limburg. De start van Expeditie Natuurpunt is op zaterdagochtend 29 juni 2024. De exacte startplaats hangt af van de route die je kiest. De finish is voor iedereen op zondag 30 juni 2024 in Diepenbeek.

Meer info: <https://expeditie.natuurpunt.be/nl-NL>

Waarnemingen.be - actuele toestand

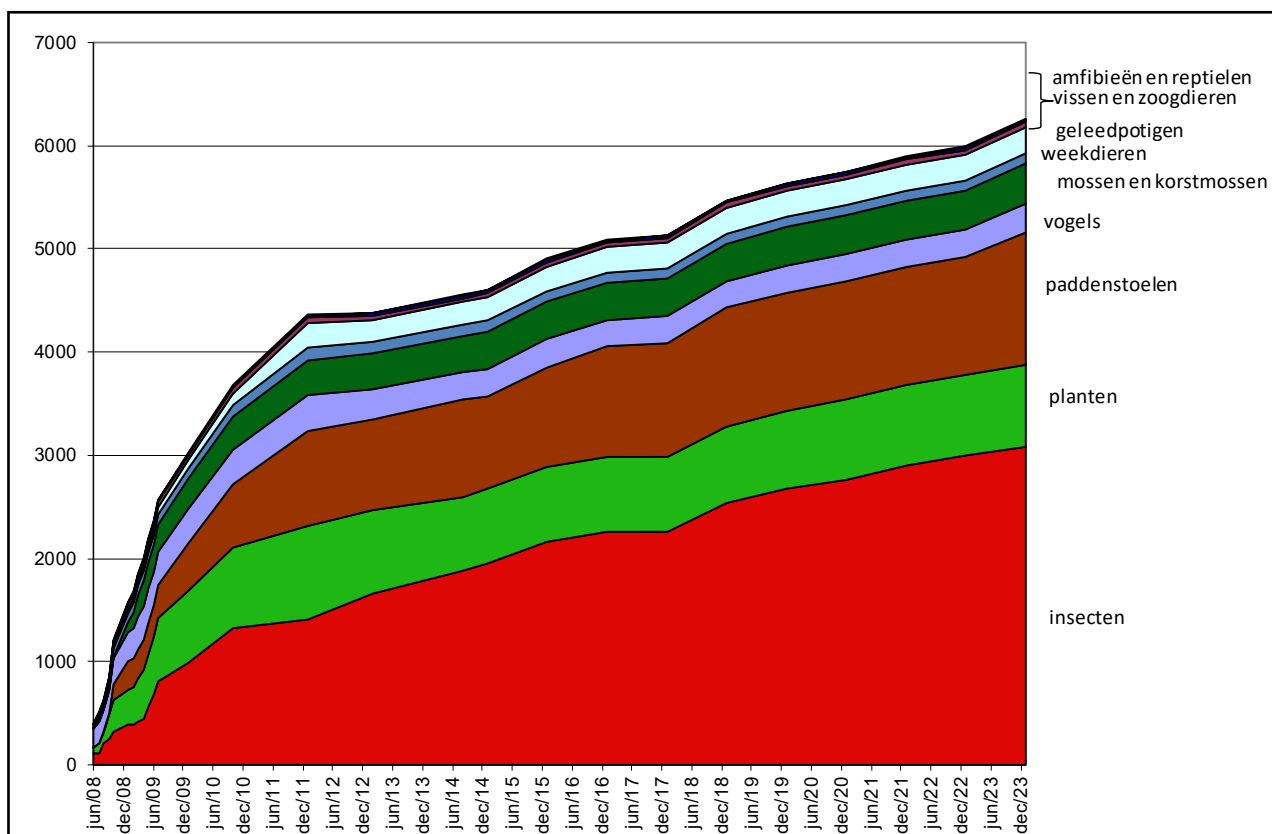
Herwig Mees en Ronny Segers

In Klein-Brabant worden dagelijks heel wat waarnemingen gedaan door tientallen waarnemers, en binnen talrijke soortgroepen.

Het totaal aantal waarnemingen sinds 2008 steeg in 2023 naar 639.261, meer dan de helft betreft vogelwaarnemingen. Het aantal soorten nam toe tot 6.262. De soortenaantallen van insecten (3.076 soorten) gaan nog steeds omhoog, ook bij de paddenstoelen

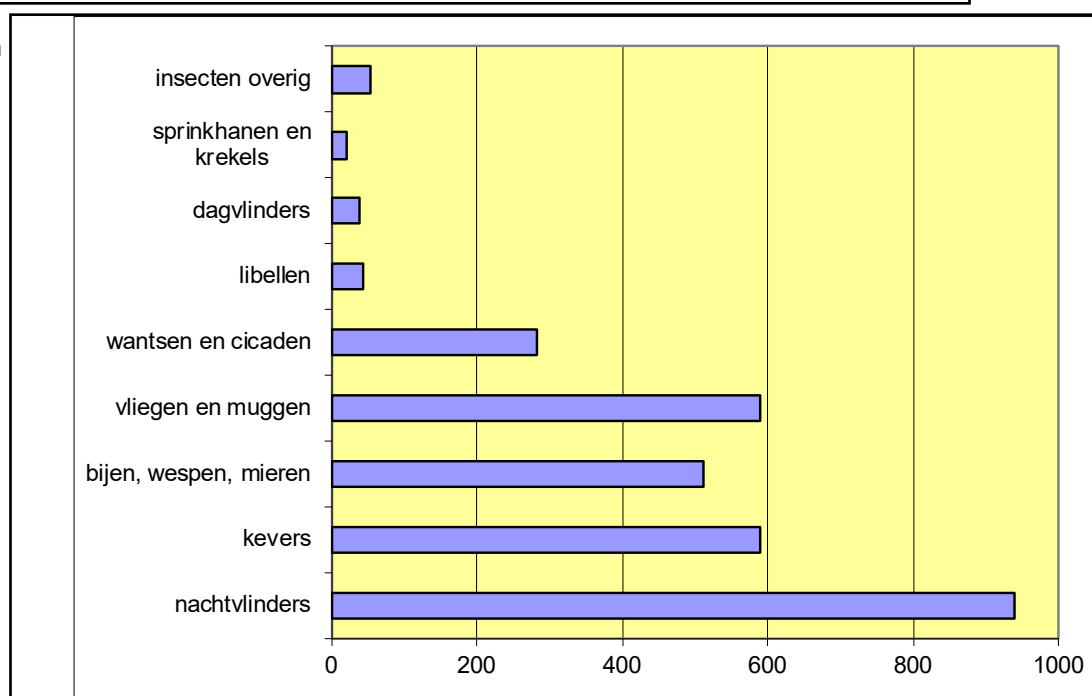
(1.273 soorten) kwamen er weer wat soorten bij.

De planten (806 soorten) maken 14 % uit van het aantal soorten. Als we teruggaan tot onze eigen waarnemingen sinds 1974 komen we op meer dan 1.000 soorten, maar ongeveer 1/3e hiervan werd hoogstens op 3 locaties gevonden en 20% zelfs maar eenmalig.

Cumulatief aantal soorten sinds 2008

Insecten:
cumulatief aantal
soorten sinds 2008

De Notelaerschorre

Cis Peeters

In de Notelaerschorre heeft een ploeg van Natuurwerk de voorbije winter het grote rietveld voor de helft gemaaid. Nadien hebben Herwig, Sonia, Pascal en Cis in het ganse gebied (33 ha) voor de zoveelste keer het aangespoelde drijfvuil opgeruimd. In totaal werden op 3 dagen 25 zakken gevuld met plastic en glazen flessen, plastic zeil, isolatie materiaal, speelballen, koorden, ... Mooie stukken drijfhout waren ook van de partij.

Naar aanleiding van deze beheerwerken is het goed even stil te staan bij dit unieke, beschermde natuurgebied.

De getijdenwerking in de Zeeschelde doet estuariene natuur ontstaan, waarvan slikken en schorren het meest in het oog springen. Deze brakke en zoetwatergetijdengebieden vormen een extra dynamische overgangszone tussen water en land, tussen rivier en dijk. Langs geulen en greppels sluipt het stromende, opgewoelde rivierwater tussen riet en wilgenstruweel en zet zijn overvloed af. Bij het daarop volgende eb stroomt het water glashelder terug naar de rivier. Naast de Notelaerschorre in Hingene zijn er in Klein-Brabant nog kleinere of meer uitgestrekte zoetwaterschorrengebieden, o.m. in Branst.

De slikken blijven onbegroeid wegens 2 keer per etmaal onderdompeling in het opkomende vloedwater. In de slib- en zandbodem leven ongewervelde diertjes. Bij eb vinden vogels zoals bergeend, wintertaling, wilde eend, kraakeend, lepelaar hier hun voeding. Een uitzonderlijk fenomeen in de lente is de vaalgroenrode verkleuring van het slik. Dit ontstaat door kiezelwieren die een soort 'bio-film' vormen aan de oppervlakte.

In de schorren ontmoeten we vooral rietvelden, wilgenvloedbossen en ruigten, die te samen een prachtige brok oer-natuur vormen. De talrijke wilgensoorten (Kraakwilg, Amandelwilg, Schietwilg, Duitse dot, Katwilg, ...) vormen een moeilijk doordringbaar struweel. Vooral nu er een ziekte heerst onder de hoge volgroeide wilgenbomen. Die sterven af en vallen massaal op en over mekaar op de bodem en van onderuit komen weer nieuwe loten te voorschijn, een ware jungle.

Door regelmatige overstroming bij springtij wordt de schorre vanuit de rivier voorzien van verse voedingsstoffen, waardoor ook de plantenbegroeiing weelderig is. In de lente bloeien de Spindotterbloemen,

een variëteit die aangepast is aan de getijdenwerking. Tijdens de zomer bloeien o.a. Grote brandnetel, Grote engelwortel (bloeiastengel tot 2 m hoog), Reuzenbalsemien, Harig wilgenroosje, Grote kattenstaart, Bittere veldkers, Bitterzoet, Helmkruid en uiteraard Riet (tot 3 m hoog!).

Vogels van het wilgenvloedbos zijn o.m. Kleine bonte specht, Grote bonte specht, Matkop, Cettis' zanger, Tuinfluiter, Merel, ...

De rietvelden bieden nestgelegenheid aan rietvogels zoals de Kleine karekiet, Bosrietzanger, Rietgors, Blauwborst, Baardmannetje, ... De Roerdomp is recent waargenomen in de Notelaerschorre.

In het half donkere, vochtige klimaat in het wilgenvloedgedijt een waar mossenparadijs. In de wilgenvloedbossen van de Notelaerschorre zijn maar liefst 112 soorten mos waargenomen, korstmossen niet meegerekend! Het zijn vooral epifyten, mossen die op levende, mineraalrijke wilgenschors groeien, o.a. Vossenstaartmos, Uiterwaardmos, Rivierdubbeltandmos, Riviersterretje, Vloedvedermos. Onderaan de wilgenstammen waar vaker slib wordt afgezet groeien andere soorten dan hoger op de stammen.

De schorren zijn ook het leefgebied van vele soorten ongewervelden, zoals spinnen, pissebedden, kevers, vlokreeftjes. In de aanspoelingsgordels van het vloedwater ontdekken we tussen aangespoelde rietstengels en drijf hout een grote hoeveelheid levende en dode slakken, o.a. korf- en dwergslakken. De Oever-loofslak en de Grey's kustslak komen voor in brakke schorregebieden, maar ook in de Notelaerschorre.

Reeën, marters en meerdere zoogdieren uit de naburige broekbossen zijn niet te benauwd om regelmatig de getijminnende schorre op te zoeken voor voeding met extra mineralen. Ook vissen dringen bij vloed vanuit de rivier tot in de schorre.

Je merkt wat een rijke biodiversiteit slikken en schorren aanbrengen in het Scheldelandschap!
Met de jaren zal de oppervlakte aan estuariene na-

tuur sowieso toenemen. Door slibafzetting vanuit de rivier en opstapeling van organisch materiaal stijgt het bodemniveau in de schorre en neemt haar bufferende capaciteit toe. Dit is belangrijk voor het opvangen van de toenemende vloeddruk tot diep in het binnenland wegens de stijgende zeespiegel. Dankzij de inrichting van huidige en toekomstige overstromingsgebieden en vooral door ontpolleringen zullen deze nauw met de rivier verbonden slikken en schorren in al hun mogelijke variaties worden uitgebreid. Bij het Groot Schoor aan de Embarcadère, Buitenland kan men zo'n belangrijke ingreep in het rivierlandschap nu mee opvolgen.

Dank aan Herwig en Joost voor info mbt fauna en flora.

Machinaal werk was deze winter mogelijk in de Scheldeschorren dank zij de vorst overdag.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT

Al bijna 25 jaar vormt de vernieuwde speeltuin Sint-Pietersburcht een gekende trekpleister in onze streek. Uitgebaat door de vrijwilligers van de vzw Speeltuin Sint-Pietersburcht, van Natuurpunt en met logistieke en financiële steun van de gemeente Puurs-Sint-Amands dragen heel wat mensen deze site in hun hart en in het collectieve geheugen.

Na zoveel tijd komt er nood aan verjonging, vandaar dat we de volgende generaties aanspreken om zich in te zetten voor de speeltuinwerking.

Wij zoeken een vrijwilliger met kennis van (btw-)boekhouding, om de **penningmeester** van de vzw, Paul Ceunen, af te lossen.

Daarnaast is er ook een oproep voor een **algemeen coördinator** van de werking van de speeltuin, zodat ook Koen Grolus wat minder werk op de hooivork krijgt.

Het is de bedoeling om tijdens het huidige speelseizoen van beiden de kneepjes van het vak te leren, zodat deze taken in 2025 grotendeels overgedragen kunnen worden.

Voel je je aangesproken?

Contacteer dan Koen: koengrolus@hotmail.com of 0496 53 06 69.

De vele jonge bezoekers van de speeltuin zullen je dankbaar zijn!

Afdelingsreis Slowakije juni 2025

In juni 2025 richten we onze blik op flora en fauna, in de ruimste zin, in het noorden van dit voor velen nog onbekende land. We logeren in een vallei van de westelijke Karpaten, met natuurgebieden als de Hoge Tatra, Lage Tatra, Kleine Fatra, Grote Fatra en het Slovaaks Paradijs binnen hand- (of ook bus-)bereik.

Verwacht je aan een mix van landelijke bos- en veldwegen en bergpaadjes, soms door kloven en hier en daar met een laddertje. Oude dorpjes, culturele pareltjes (burchten, houten kerk, ...) en schilderachtige stadjes liggen op onze weg.

Verblijven doen we in het gezellige Sojka resort *** in het piepkleine Malatiny, uitgebaat door een joviale Vlaams-Slowaakse familie, op basis van 2-persoonskamers in halfpension met lunchpakket. Extra ontspanning voor of na de wandelingen kan gratis in het ruime binnenzwembad. Voor de liefhebbers is er ook een sauna.

Deze reis is maatwerk voor onze afdeling en is inhoudelijk nog in voorbereiding. We gaan alvast op zoek naar Schreeuwarend, Keizerarend, 7 soorten spechten, diverse uilen, Withalsvliegenvanger, het Geluusklokje, Soldanella carpatica, voorjaarsgentiaan, dwergsleutelbloem, beren en wolven, de Tatragedms ... Sommige spottings worden vroeg in de ochtend gedaan.

Begeleiding door Ronny Segers, Gerdi (de hoteluitbater), en lokale gid- sen van de Natuurparken.

Praktisch:

- we verkleinen onze voetafdruk en gaan dit keer met de nachttrein via Wenen of Praag, op basis van 4-persoons slaapcompartimenten. Van daaruit nemen we de lokale trein naar Ruzomberok.
- we mikken op **vertrek 7 juni 2025, terug op 17 juni 2025** - onder voorbehoud van beschikbaarheid van de nachttreinen.
- richtprijs: 1.350 euro pp.
inbegrepen: alle vervoer vanaf Brussel-Zuid; 8 nachten half-pension in Sojka (ontbijtbuffet, avondbuffet en lunchpakket) ; lokale transfers en gid- sen.
- er kunnen 24 deelnemers mee. Een redelijke en tredvaste stapconditie is nodig.

Hoe inschrijven:

stuur een mail naar Ronny Segers (r.segers@scarlet.be); na bevestiging zal je dan bericht ontvangen voor betaling van een voorschot, en verdere informatie.

Vogelwaarnemingen tijdens de winter van 2023-2024

In deze rubriek wordt driemaandelijks een selectie gemaakt van de meest opvallende en boeiende waarnemingen in de streek. Natuurwaarnemingen in onze streek kunnen dagelijks gevolgd worden op de website van de Natuurstudiewerkgroep Klein-Brabant:

<http://vwgklbr.waarnemingen.be>

Joost Reyniers

De **kleine zwanen** bleven op het Noordelijk Eiland aanwezig tot 6.01.2024. De vorstperiode in januari deed ze vertrekken. Hun aantal varieerde, met een maximum van 9 ex op 21.12.2023 (vele waarnemers). Er waren een aantal waarnemingen van **grote zaagbek**: op 14.01.2024 een mannetje op de Schelde aan de Notelaer (VAS), op 9.02.2024 3 vrouwtjes op het Noordelijk Eiland (DKE, LEJ), op 20.02.2024 een vrouwtje op het Zeekanaal (DWL) en op 27.02.2024 zelf 5 vrouwtjes in de Eendenkooi op de Oude Schelde (DWI, LOY). Een vrouwtje **middelste zaagbek** was lange tijd, van 27.01 tot 28.02.2024 aanwezig op het Zeekanaal en Noordelijk Eiland (MAJ, LEJ e.a.). Het was van 2014 geleden dat deze kust-gebonden soort nog in Klein-Brabant werd gezien.

De overstroomde beekvalleien trokken groepen wintervogels aan. Zo waren er eindelijk nog eens groepen **pijlstaarten** waar te nemen in Liezelebroek (max 16 ex) en op door de Lippelose Beek overstroomde graslanden tussen Marselaer en Lippelobos, met maximum 46 ex op 16.02.2024 (meerdere waarnemers).

De eerste **zwartkopmeeuwen** arriveerden begin februari, met hun pauw-achtige roep kondigen ze de vroege lente aan. In het landbouwgebied zie je ze samen met kokmeeuwen en stormmeeuwen op grasland of achter ploegende tractoren. De grootste gemelde groep waren 450 ex op 24.02.2024 in de buurt van de Schoothoeve op het Hoogste, Bornem (REJ). Later op het jaar, vanaf april, verblijven de zwartkopmeeuwen dicht bij hun kolonies in het Havengebied.

Vanaf 11.01.2024 kreeg Breendonk opnieuw bezoek van 'Kajzerka' een in Polen gezenderde **ringsnavelmeeuw**. Tot 14.02.2024 bleef de meeuw, die veel bekijks kreeg van vogelaars, trouw naar Breendonk afzakken. Deze ringsnavelmeeuw is een Amerikaanse dwaalgast die in Europa is verzeild geraakt en niet

meer terug kan, ze heeft inmiddels een respectabele leeftijd. Ze werd in 2005 in Polen geringd en daar in 2021 opnieuw gevangen en van een zender voorzien; sindsdien is haar locatie online te volgen, zie: <https://interrex-tracking.com/live-feeds-ring-billed-gull/> In de lente keert ze telkens terug naar Polen.

Grote zilverreigers worden een vertrouwd beeld in de winter, in het landbouwgebied en in de beekvalleien. Tijdens en na de vorstperiode was de soort ook opvallend aanwezig in het Graafschap. Er waren 101 waarnemingen (meerdere waarnemers). **Koereigers** werden gezien op 15.12.2023 op het Noordelijk Eiland (LEJ, VCP), op 17.12.2023 op de Rupel (DVK) en op 16.02.2024 op het Noordelijk Eiland (DMY). Op 20.01.2024 vloog tijdens de excursie met de toekomstige natuurgidsen een **roerdomp** op uit het rietveld van de schorren aan de Notelaer (REJ e.a.). In de natte graslanden van de Molenbeekvallei in Liezele verblijft al wekenlang een koppel **ooievaars**. De hoop groeit dat ze er ooit tot broeden komen. Op 2.03.2024 trokken tijdens natuurbeheer in het Kraaienbroek in Branst 30 ooievaars over (SEP).

Er waren 20 waarnemingen van **houtsnip**, verspreid over de beboste gebieden in de streek (meerdere waarnemers). Het **bokje**, de kleinste snip, werd gezien op 11.01.2024 in Breendonk (DST) en op 3.02.2024 2 ex in de natte graslanden van ons reservaat Liezelebroek (DBJ). Bokjes zitten steeds goed verscholen tussen vegetatie. Liezelebroek is voor deze soort waarschijnlijk een vaste overwinteringsplaats. Ook voor **watersnip** vormt Liezelebroek een geschikt gebied, met 56 ex op 3.02.2024 (DBJ).

Op 19.01.2024 joeg een vrouwtje **blauwe kiekendief** in het landbouwgebied in de omgeving van de Platte Heegtestraat in Bornem (MEH), op 21.01.2024 vloog een wijfje blauwe kiekendief over de Pandgatheide

in Oppuurs (LEY), op 10.03.2024 een wijffe boven de Scheldeschorren in Hingene (LEJ) en aan het Noordelijk Eiland (STK). Op 14.01.2024 werd een **rode wouw** gezien boven de Scheldeschorren in Hingene (VAS), op 3.03.2024 vloog er een boven Lippelo (LEY), en op 9.03.2024 trokken er 2 over het Groot Schoor (FER). Het paar **slechtvalken** verbleef al in januari in de omgeving van de nestkast op de kerk van Sint-Amands (HUJ, e.a.).

Er waren 23 waarnemingen van **kerkuilen**, meestal jagende vogels in de omgeving van gekende broedplaatsen (LIG, LEY, DKE, DKB, VES, LEJ, SCD, REJ). Van de ransuil waren er slechts 3 meldingen (REJ, LEY, SAT). Op 9.03.2024 was er een **velduil** aanwezig op de dijk van het Groot Schoor in Hingene (FER). Voor de 3de winter op rij waren er waarnemingen van roepende **oehoes** (VIS, REJ). Al 2 jaar broedt de grootste uil in onze streek, hopelijk dit jaar dus weer.

Kleine bonte spechten beginnen al in februari met de afbakening van territoria, je kan dan de roep en ook

het snelle roffeltje van deze soort horen in bossen met veel dood hout. Later in de lente wordt het moeilijker om deze soort te vinden. De **middelste bonte specht** werd opnieuw regelmatig waargenomen in Lippelo, maar de soort heeft zich ook gevestigd in de Scheldepolders, in Coolhem, het Moer en in het park d'Ursel in Hingene. Voorwaarde is dat er genoeg oude eiken aanwezig zijn (30 waarnemingen; REJ, VNL, DBJ, BOK, VIS). De **zwarte specht** (12 waarnemingen) werd gehoord en gezien in Lippelobos en Marselaer (meerdere waarnemers), en op de Hoogheide in Branst (PEL).

Er waren in Liezele, Lippelo en Oppuurs 8 waarne-

mingen van overwinterende groepjes **boomleeuwerik** (REJ, BIB). De grootste groep waren 23 ex op 20.01.2024 op een akker aan de Klaverbeek in Oppuurs. Boomleeuweriken verkiezen tijdens de winter het open veld, waar ze op akkers naar onkruidzaden speuren. Een grote groep tot wel 250 **veldleeuweriken** overwinterde in de velden ten oosten van de Platte Heegtestraat in Bornem (MEP, MEH ea); ook op de Kouter van Hingene foerageren traditioneel veldleeuweriken. Deze plaatsen behoren ook tot de laatste broedgebieden van deze soort in de streek, met nog slechts enkele broedparen.

Op 11.02.2024 foerageerde korte tijd een **pestvogel** in een tuin op de Meir in Oppuurs (DVK). Op dezelfde dag zat een **buidelmees** op het Noordelijk Eiland (MEH).

Op 17.12.2023 vloog een **raaf** over het Moer in Hingene (VDB).

Er waren slechts 3 waarnemingen van **goudvink**. De soort werd waargenomen in Weert, 2 ex op 16.12.2023, in de Schellandpolder in Hingene op 23.12.2023, en 1 ex roepend op 14.01.2024 in het Moer in Hingene (REJ, CLE). De **appelvink** werd twee maal gezien, op 14.01 in de Scheldeschorren aan de Notelaer (VAS) en op 11.02.2024 in de Laenenbeemd in Liezele (REJ).

Van de **grote lijster** blijven maar een handvol broedparen meer over in Klein-Brabant. Zang van grote lijster werd waargenomen in de omgeving van de Hoogheide in Branst (REJ, PEL), in Weert (VEC) en in Nattenhaasdonk (VAS). De grote lijster zingt gewoonlijk al vroeg op het jaar, vanaf februari.

Sijzen en barmsijzen waren talrijk deze winter. Zowel **kleine en grote barmsijzen** waren gedurende heel de winter op verschillende plaatsen aanwezig in Klein-Brabant (CLE, VNL, MEP, MEN, REJ, ea). Ze zijn vooral

te vinden in elzenbossen. Grote barmsijzen komen niet elke winter tot bij ons, de soort kent invasies, de vorige invasie dateerde al van de winter 2017-18. Een enorme wolk grote barmsijzen verbleef in de Schellandpolder in Hingene, er werden daar tot 220 grote barmsijzen samen gezien. Ook in het Eikenbroek in Eikevliet verbleef een groep van minstens 70 ex. De kleine barmsijzen was in kleinere groepjes aanwezig. Een mooi groepje **kneus** overwinterde op een veld met mosterdzaad in de buurt van de Koningsbeek in Bornem (CLE, MEP, MEH, REJ, VBK), het ging om tot 90 kneus! Gele mosterd wordt na de oogst ingezaaid als groenbemester, als dat gewas vroeg wordt gezaaid en het vriest laat, dan komt het nog in zaad en trekt het zangvogels aan.

Winter-waarnemingen van **tjiftjaf** zijn niet ongewoon, voornamelijk in de schorren. Er waren ook overwinterende **roodborsttapuiten** op het Noordelijk Eiland en in Oppuurs (meerdere data en waarnemers).

Waarnemers waren ondermeer: Biesmans Bert (BIB), Boey Karel (BOK), Claes Erwin (CLE), De Bruyn Joppe (DBJ), De Maesschalck Yente (DMY), De Smedt Tiemen (DST), Devos Kris (DVK), De Keersmaecker Bart (DKB), De Keersmaecker Erik (DKE), De Wit Luc (DWL), De Winter Lauren (DWI), Felix Ronan (FER), Huylebroeck Johan (HUJ), Ledeganck Jan (LEJ), Lenaerts Yves (LEY), Lissens Gil (LIG), Logghe Yannick (LOY), Marivoet Jan (MAJ), Mees Herwig (MEH), Mees Paul (MEP), Meeus Nils (MEN), Peeters Luc (PEL), Reyniers Joost (REJ), Saerens Tim (SAT), Schowanek Diederik (SCD), Struyf Karl (STK), Van Assche Steyn (VAS), Van den Berghe Bart (VDB), Vanden Broek Kobe (VBK), Van den Cruyce Pieter (VCP), Van Ingelgem Siegfried (VIS), Van Nimmen Lauren (VNL), Verbruggen Sylvain (VES), Vertommen Carl (VEC).

Foto's: Kleine bonte specht en velduil - Luc Meert

Twee dagen magnifieke kraanvogeltrek boven Klein-Brabant

Joost Reyniers

Kraanvogels volgen tijdens de voorjaars- en najaars-trek een route die over het oosten van België loopt. Onze streek ligt te westelijk van die route, waardoor we maar af en toe groepjes kraanvogels op trek kunnen zien. Trekkende kraanvogels die boven Frankrijk met sterke oostenwind geconfronteerd worden, kunnen door de wind een meer westelijke koers beginnen te volgen. Dat is precies wat er op 8 en 9 maart massaal gebeurde. Grote groepen kraanvogels kwamen zo centraal over Vlaanderen terecht en dit werd ook boven onze streek opgepikt.

Het begon vrijdag 8 maart in de late namiddag, met groepen van 17 kraanvogels over het Graafschap, 8 over Oppuurs en een grote groep van ongeveer 150 over Eikevliet, die laatste gezien door Ward De Vliegher.

Dat was nog maar een voorbode van wat er de volgende dag zou gebeuren. Op zaterdag werden boven Klein-Brabant niet minder dan 21 groepen kraanvogels gezien. In totaal werden daarbij zaterdag 673 kraanvogels geteld, waarbij we de dubbeltellingen achterwege laten! Een groot deel van deze overtrekkende kraanvogels werd gezien door Ronan Felix, die in de namiddag op de Scheldedijk in het Buitenland postgevat had.

Overtrekkende kraanvogels worden vaak eerst opgemerkt door het getrompetter, maar er zijn ook groepen die niet roepen en zwijgzaam voorbij komen. Ongetwijfeld zijn, zeker op vrijdag en in de nacht van vrijdag op zaterdag, heel wat trekkende groepen door niemand opgemerkt. Het werkelijke aantal kraanvogels dat Klein-Brabant is gepasseerd ligt dus waarschijnlijk nog een stuk hoger.

Voor velen is de kraanvogeltrek een van de mooiste fenomenen die er in de Europese natuur te bewonderen zijn. Dat we dit ook eens boven onze streek mochten meemaken, maakt het nog mooier.

Zondag 10 maart was het spektakel achter de rug.

Foto: Ronny Segers

Raadsel­foto

Ronny Segers

Vorige keer hadden we het 'zadel' (=rugschild) van de **Grote groene sabelsprinkhaan** in het vizier.

De Grote groene sabelsprinkhaan is een van de grootste sprinkhanen in de Benelux. Hij heeft lange vleugels en kan goed vliegen. Hij is groen en goed gecamoufleerd, maar valt meestal op door het luide en schelle ratelen, meestal in een boompje of een ruigte. Dat gaat minutenlang ononderbroken door.

Grote groene sabelsprinkhanen zijn omnivoor, ze voeden zich met bloemen en knoppen van allerlei planten maar ook met insecten als vliegen, rupsen en andere sprinkhanen. Die worden met de bedoornde voorpoten gegrepen en met de sterke kaken in stukjes gebeten. Als je hem verkeerd vastneemt zal je dat zelf ook voelen!

Weetje: de eieren kunnen zelfs tot 8 maal overwinteren. Hierdoor worden ongunstige omstandigheden overleefd. De volwassen dieren zijn te vinden van juli tot oktober.

Weet je wat we deze keer voor de lens kregen? Waag een gokje en stuur je suggestie naar:

redactie.npkb@gmail.com
In het volgend nummer brengen we de oplossing!

Heb jij een mooie waarneming, een leuke anekdote of een verrassende foto?

Stuur het in en wij plaatsen het hier.

Natuurpunt
Klein-Brabant

Stort je bijdrage voor meer natuur op
BE56 2930 2120 7588
van Natuurpunt vzw

Mededeling:
Gift reservatenfonds
3706 Klein-Brabant

KOOP JIJ OOK EEN BLOKJE NATUUR?

Activiteiten

Wens je ook digitaal op de hoogte te blijven van onze activiteiten, laat je dan opnemen op de **e-maillijst van Natuurpunt Klein-Brabant** door een mailtje te sturen naar natuur.klein-brabant@telenet.be.

Zie je dit logo,
dan is de
activiteit ook
kindvriendelijk

Zaterdag 20 april - Opruim van Sint-Pietersburcht
We maken de speeltuin en cafetaria opnieuw netjes en speelklaar.

- **Uur:** 10u - 15u
- **Afspraakplaats:** speeltuin Sint-Pietersburcht, Scheeveld 18 Puurs-Sint-Amands
- **Info:** Koen Grolus
koengrolus@hotmail.com 0496 53 06 69

Zondag 28 april -

Vroegochtendwandeling door Weert

Kom luisteren naar de lentefrisse vogelzang. Daarna kan je genieten van een lekker ontbijt in De Zilverreiger.

- **Uur:** 06u - ontbijt rond 8u30
- **Afspraakplaats:** De Zilverreiger, Scheldestraat 18 Weert
- **Inschrijven ten laatste op 23 april:** de wandeling is gratis, voor het ontbijt schrijf je 16 euro over op rekening BE52-0000-6740-6209 van Natuurpunt Klein-Brabant met vermelding van 'ontbijt - aantal personen'. Graag het ontbijt ook bevestigen aan natuur.klein-brabant@telenet.be.

Zaterdag 4 mei - SNUIT-activiteit in de kinderboerderij

Voor ouders met kinderen tot 12 jaar. Samen bouwen we aan een heuse wilde bijenburcht op de kinderboerderij.

- **Uur:** 14u - 16u
- **Afspraakplaats:** Barelstraat 183, Bornem
- **Info:** Paul Segers
segerspol@hotmail.com 0470 50 45 97

Zondag 26 mei - Deelname aan de Ecotuinendag in Bornem

- **Uur:** 13u30 - 18u30
- **Afspraakplaats:** kinderboerderij
- **Info:** Paul Segers
segerspol@hotmail.com 0470 50 45 97

Zondag 2 juni - Hommelwandeling

We nemen deel aan het nationale hommelveekend, met een wandeling langs een van de meest rijke gebieden in onze streek voor bijen en hommels: het Fort van Liezele.

- **Uur:** 13u30 - 16u

- **Afspraakplaats:** parking Molenstraat Puurs
- **Info:** Joost Reyniers en Nils Meeus
joost.reyniers@telenet.be 0491 14 33 20

Vrijdag 7 juni - Ledenfeest met BBQ

Een jaarlijkse gezellige traditie.

Je kan kiezen uit een vegetarisch feestmaal of eentje met vlees. Gezellig samenzijn in het groen van Sint-Pietersburcht.

- **Uur:** welkom met aperitief vanaf 18.00 (het eten wordt geserveerd rond 19.00)
- **Afspraakplaats:** Sint-Pietersburcht, Scheeveld 18
- **Inschrijven ten laatste op 30 mei:** betaal 24 euro per persoon (tot 12 jaar: 15 euro) op rekeningnummer BE52-0000-6740-6209 van Natuurpunt Klein-Brabant met vermelding van 'ledenavond - je naam en aantal personen'. Laat ook tijdig per mail (natuur.klein-brabant@telenet.be) weten of je vegetarisch of vlees wil.
- **Info:** natuur.klein-brabant@telenet.be

Zaterdag 8 juni - Excursie naar het Torfbroek en Silsombos

We gaan op zoek naar orchideeën en ander fraais in de achtertuin van de luchthaven van Zaventem. Torfbroek in Berg-Kampenhout is vanouds gekend voor zijn rijke flora. Daarna rijden we door naar Erps-Kwerps, waar we oud nat bos, ruigtes en bloemrijke hooilanden aantreffen. En ook een gezellige Natuurpuntbrasserie... Het gebied dankt zijn rijke flora vooral aan het kalkrijke grondwater dat er opborrelt. 1000en bosorchissen, bijenorchtis en bergnachtorchis staan er paraat.

- **Uur:** 13u - 17u30
- **Afspraakplaats:** we carpoolen vanaf het station van Puurs
- **Info:** Ronny Segers en Herwig Mees
r.segers@scarlet.be 0477 55 66 38

Zaterdag 6 juli - maaien van reservaat Orchis

Zeisen en op rijen leggen van het hooi.

- **Uur:** 9u30 - 16u
- **Afspraak:** Boskant, Bornem
- **Info:** Koen Grolus
Koengrolus@hotmail.com 0496 53 06 69

Zondag 7 juli - Initiatie wilde planten herkennen

Hoe heet dat plantje ook alweer? Dat kom je te weten op deze kennismakingstocht door het Liezelebroek.

- **Uur:** 14u - 17u
- **Afspraakplaats:** Kerk Liezele
- **Info:** Ronny Segers en Herwig Mees
r.segers@scarlet.be 0477 55 66 38

Voor de activiteiten van **JNM** in onze streek zie de website www.jnm.be/klein-brabant.

Avondspeurtocht naar de Rugstreeppad

Dit diertje is te vinden op het Noordelijk Eiland. Omdat de kenmerkende roep sterk afhankelijk is van het weer, gaat deze excursie op een avond in mei door op afroep, via onze mailing-lijst. Wil je mee gaan, maar ben je nog niet ingeschreven op deze lijst, stuur dan een mail naar natuur.klein-brabant@telenet.be en je wordt toegevoegd.

**KALENDER VOORJAAR EN ZOMER 2024
NATUURGIDSEN KLEIN-BRABANT**

14/04 Op zoek naar de tiftjaf in het Spierbroek
Start: Vitsdam, parking aan de glascontainers nabij de N16, Bornem - 14u-16u (Gids: Tom)

26/05 Fietstocht: landschappen in Klein-Brabant
Start: parking abdijplein, Kloosterstraat Bornem - 13u30 - 17u (Gids: Lieve)

27/04 Lente in Coolhem
Start: ingang Hof van Coolhem, Coolhemstraat 64 Kalfort - 10u - 12 u (Gids: Rudi)

16/06 Biotopen in Lippelo
Start: kerk Lippelo - 14u-16u30 (Gids: Pieter)

**OUDESOKKEN CONGRES
15 – 18 augustus 2024
Bos t'Ename, Oudenaarde**

Vlinderen. Vogelen. Hooien. Hupsen. Beren. Smeren. Determineren. Volg de excul. Excursie vertrekt! De AV verzamelt. De barbertjes komen boven. De zwanenzang klinkt. Het bal van de bovo begint.

Als bovenstaande je ook maar iets zegt, dan ben je waarschijnlijk een oude sok van JNM, BJN of Wielewaal-jongeren. En dan presenteren we je met veel plezier: **'Shifting Agelines'** - het allereerste Oudesokkencongres. Verwacht je aan een vierdaagse hoogmis van natuurstudie, beheerwerken, milieu, uitwisseling, inspiratie en vooral heel veel sfeer.

Dat mensen van jongere generaties niet meer weten hoe divers en rijk de natuur was tijdens de generaties die voor hen kwamen, noemt de wetenschap het 'shifting baseline syndroom'. Dat mensen van oudere generaties niet meer weten hoe divers en rijk hun eigen natuur was toen ze zelf nog de jongere generaties uitmaakten, noemen wij het 'shifting agelines syndroom'. Tijd om die jongere ik nog eens boven te halen? Te genieten van 4 dagen natuurschoon en nog schoner gezelschap? Te leren van elkaar, en te dromen van wat een paar honderd oude sokken voor een betere wereld zouden kunnen betekenen? Dan mag je dit feestje niet missen.

Praktisch: (H)eerlijke vegetarische maaltijden en kampeerplaatsen voor tenten worden voorzien. Een aantrekkelijk programma wordt momenteel in elkaar gebokst, met voor elk wat wils én ruimte voor ieders bijdrage. Kinderen (tot 12 jaar) zijn welkom, met aangepaste activiteiten op donderdag en vrijdag. Info en inschrijvingen via www.oudesokkencongres.be.

Om organisatorische redenen en om zeker(der) te zijn van een plaats(je) vragen we om indien mogelijk in te schrijven vóór 15 april..

Natuurpunt Klein-Brabant

mail: natuur.klein-brabant@telenet.be

web: www.natuurpunt.be/klein-brabant

facebook: www.facebook.com/natuur.brabant

waarnemingen: <http://vwgklbr.waarnemingen.be>

BESTUUR

- Diederik Schowanek (voorzitter, beheer en communicatie):
tel. 0497 82 96 27 - diederik.schowanek@telenet.be
- Luc Peeters (secretaris, communicatie en beheer):
tel.: 0474 80 14 78 - luc.j.peeters@telenet.be
- Sabine Pauwels (penningmeester): tel. 0476 99 94 61
- Hans De Schryver (beheer, studie en communicatie): tel.
0474 89 23 68 - hans_deschryver@hotmail.com
- Joost Reyniers (redactie, studie en beheer):
tel. 0491 14 33 20 - joost.reyniers@telenet.be
- Koen Grolus (beheer en studie):
tel. 0496 53 06 69 - koengrolus@hotmail.com
- Kris Tersago (beheer en studie):
kris.tersago@telenet.be
- Luc De Wit (studie en communicatie):
tel. 0468 34 37 27 - luc.de.wit@skynet.be
- Paul Segers : tel. 0470 50 45 97 - segerspol@hotmail.com
- Sonia De Keyzer:
tel. 0476 25 65 39 - soniadekeyzer@hotmail.com
- Ronny Segers (eindredactie, studie en beheer):
tel. 0477 55 66 38 - r.segers@scarlet.be
- Erika Van den Bergh:
tel. 0476 40 01 02 - ericiavdb@gmail.com
- Dries Luts: d.luts.npkb+info@gmail.com

NATUURGIDSEN Klein-Brabant

voorzitter Lieve Willaert tel. 0478 408158
info@natuurgidsen-klein-brabant.com
<https://natuurgidsen-klein-brabant.com>

Verantwoordelijke uitgever:

Joost Reyniers, Pandgatheide 2, 2890 Oppuurs

STEUN ONS RESERVATENFONDS

Overschrijven kan op rekening
BE56-2930-2120-7588 van
Natuurpunt Beheer vzw,
Coxiestraat 11, 2800 Mechelen
met vermelding "3706 Klein-
Brabant".

Voor giften vanaf € 40 ontvangt
u een fiscaal attest.

Jeugdbond voor Natuur en Milieu Klein-Brabant

www.jnm.be/klein-brabant
ronaldleyman@hotmail.com

VOGELOPVANG- CENTRUM

Boeksheide 51 – 1840 Malderen
(nabij station)
052/33.64.10
voc.malderen@gmail.com
[www.vogelopvangcentrum-
malderen.be](http://www.vogelopvangcentrum-malderen.be)

Heb je een bijdrage of suggestie voor het tijdschrift? Of wens je ook of uitsluitend een gratis digitale versie in kleur (pdf-formaat) van het afdelingstijdschrift?

Neem dan contact op met de redactie via redactie.npkb@gmail.com of r.segers@scarlet.be.

Surf zeker eens naar onze facebook-pagina www.facebook.com/natuurpunt.brabant voor foto's van de afgelopen activiteiten.